

208. ՄԵՆԱԿՅԱՑՆ ՈՒ ՔԱՄԻՆ

Մի մենակյաց քառասուն տարի մի տեղ ճգնած է լինում ու ապրում իր համար: Մի օր էլ նա դուրս է գալիս իր քարանձավի բակն ու ինքն իրենով պարծենում, թե ես այլևս վախ չունեմ ոչընչից, բացի աստծուց: Հանկարծ նա տեսնում է, որ իր առաջ խաղում է մի թեթև պտուտահողմ: Նա զարմանքով տեսնում է, որ պտուտահողմը լեզու առավ և սկսեց խոսել.

—Ո՛վ մարդ,—ասաց քամին,—դու ասում ես, որ մենակ աստըծուց վախ ունես, իսկ ուրիշ բանից չունե՞ս:

—Ո՛չ, քամի, միայն աստծուց ունեմ,—պատասխանում է մենակյացը:

—Կա՛մ,—ասում է քամին և թռչում ուրիշ տեղեր:

Մյուս առավոտը մենակյացը քաղաք է իջնում այն մտադրությամբ, որ վերջին անգամ տեսնի քաղաքն ու էլ ետ իր քարանձավը վերադառնա: Մի մսագործի խանութի առաջ կանգնում է ու դիտում ներսը: Մսագործը նրա աղքատ ու պատառոտված հագուստներից եզրակացնում է, որ սա մուրացկան է և ոչխարի մի գլուխ ու թոնեի է տալիս մենակյացին: Սա թոնեին ու գլուխն առնում է այն մտադրությամբ, որ մի աղքատ կպատահի ու կտա նրան: Սակայն մինչև իր անձավը գալը ոչ մի աղքատ չի պատահում և ստիպված թոնեին ու գլուխը ձեռքին մտնում է իր բնակարանը:

Մյուս առավոտը, երբ գնում է մոտակա առվից ջուր բերելու, գալիս տեսնում է իր քարանձավի առաջ արքայական զինվորներ,

ամենի ձիեր հեծած իրեն են ման գալիս: Մենակյացին իսկույն ձերբակալում են, ձեռները կապոտում ու քշում թագավորի մոտ: Դու մի ասիր, հենց էդ գիշեր թագավորի ավագ զանձապահի գլուխը կտրել են ու գանձերը տարել, և թագավորը հրամայել է գտնել իր հավատարիմ զանձապահի գլուխը, ման գալով եկել են և մենակյացի քարանձավում գտել զանձապահի գլուխը: «Մարդասպանին» տանում են թագավորի մոտ: Թագավորն սպառնազին հարց ու փորձ է անում, թե դու ինչ մարդ ես և ինչպես ես սպանել զանձապահին, այժմ ո՞րտեղ են գանձերը: Մենակյացն ընկնում է թագավորի ոտները, աղաչում, պաղատում, թե ես մի խեղճ ճգնավոր եմ և ոչ թե մարդասպան: Թագավորը հրամայում է բերել և ցույց տալ զանձապահի գլուխը: Կից սինյակից, որտեղ լինում են միայն զլխատված մարդկանց գլուխները, դուրս են հանում զանձապահի գլուխն, ու զորապետը հայտնում է թագավորին, որ այս գտել ենք այդ մենակյացի քարանձավում, որ դա ոչ թե մենակյաց է, այլ մի սոսկալի շարագործ ավագակ: Մենակյացը դարձյալ աղաչում-պաղատում է, որ ինքը չի արել այդ: Թագավորը հրամայում է բանտ դնել, որ առավոտը պիտի զլխատեն:

Մենակյացին բանտ են տանում: Ճանապարհին երևում է նույն քամին: Դեռ քամին շտեպած, ճգնավորը մրմնջում է.—Ո՞վ աստված, քո խոնարհ ծառան եմ, միայն դու կարող ես ինձ փրկել:

—Ո՛չ, միայն ես կարող եմ քեզ փրկել,—ասում է պտուտահողմը: Մենակյացը ճանաչում է իր վաղեմի հողմը և լուռ գնում: Հողմը թռչում է ուրիշ տեղ:

Առավոտը մինչև զլխատելը թագավորն իր մոտ է կանչում «մարդասպանին»՝ վերջին քննության: Եվ այստեղ մենակյացը աղերսագին պատմում է, որ ինքը մի ոչխարի գլուխ ու ոտքեր է ունեցել, որն իրեն է նվիրել մսագործը և մանրամասն հայտնում է զլխի նշանները: Թագավորը հրամայում է բերել զանձապահի գլուխը: Բերում են, դուրս է գալիս ոչխարի գլուխ, մենակյացի հայտնած նշաններով:

Հենց այդ ժամանակ ներս է մտնում մունետիկը և հայտնում.—Տեր թագավոր, գտնված է զանձապահի գլուխն ու ողջ գանձերը և շարագործին բերում են:

Մենակյացին նվերներով աղատում են: Սա, ոտները քաշ տալով, իր բնակարանի դուռն է հասնում և նստում մի քարի վրա, մրմնջալով.—Տեր աստված, ո՞ւր մնաց քո զորությունը, հիմա քեզնի՞ց վախենամ, թե այդ գիժ հողմից: